

Inhoud

overlijdensschade kinderen

Lager aandeel in de vaste en variabele lasten door de kinderen t.o.v. volwassenen.....	2
ARR.-RECHTB. GRONINGEN, 29 juni 1973 en 28 juni 1974.....	2
HOGE RAAD 5 juni 1981, nr 11711. (HONY).....	2
HOGE RAAD 4 november 1983, nr. 12112 Schipper/Baumans).....	3
HOF 's-GRAVENHAGE 24 april 1986.....	3
HOGE RAAD 21 februari 1992, nr. 14480 (REINDERS) (vaste lasten-arrest).....	3
(HOGE RAAD 29 april 1994, nr. 15302 REGRES) (stiefkinderen).....	4
Rechtbank Assen 17-12-2002 en 3-09-2003.....	5
Hoge Raad 11 juli 2008 (Bakkum/Achmea).....	5
Rechtbank Zwolle-Lelystad 25 november 2009.....	6
Rechtbank Rotterdam 18 april 2012.....	6
Rechtbank Rotterdam 17 december 2014.....	7
Rechtbank Den Haag 7 december 2016.....	9

Lager aandeel in de vaste en variabele lasten door de kinderen t.o.v. volwassenen.

In de rechtspraak hebben de kinderen een kleiner aandeel in zowel de vaste als variabele lasten t.o.v. een volwassene (vaste lasten 2:1; variabele lasten het aandeel in de Amsterdamse schaal 15-80% t.o.v. 100% bij een volwassene).

Uitgangspunt is concreet, deels abstract, zie onderstaande rechtspraak

ARR.-RECHTB. GRONINGEN, 29 juni 1973 en 28 juni 1974

NJ 1974, 20

ESSENTIE

Degenen die door de nedergeslagene plegen te worden onderhouden: de echtgenote ook voordat nog van regelmatig onderhoud sprake is, niet het natuurlijk kind, ongeacht een alimentatieverplichting.

1. De wetgever heeft in art. 1406 BW limitatief aangewezen de categorie van personen, welke gerechtigd zijn om in de daar bedoelde gevallen schadevergoeding te vorderen, aan welke aanwijzing nader is toegevoegd, dat deze personen door de arbeid van de nedergeslagenen plegen te worden onderhouden.

2. Deze toevoeging sluit niet uit de aanspraken van bedoelde personen, indien door bepaalde omstandigheden - zoals in casu het feit van een 14 dagen voor het ongeval (waarbij de man omkwam) gesloten huwelijk - de overledene nog niet of nog niet regelmatig tot het onderhoud heeft kunnen bijdragen, doch wel in voldoende mate van waarschijnlijkheid mag worden aangenomen, dat hij, ware hij in leven gebleven, zich met het onderhoud van bedoelde personen zou hebben belast (vgl. HR 10 febr. 1961, NJ 1961, 184).

Een natuurlijk kind van de nedergeslagene, dat niet door hem is erkend en tot wie hij niet in een familierechtelijke betrekking stond, behoort niet tot de in art. 1406 BW aangewezen gerechtigden op schadevergoeding.

HOGE RAAD 5 juni 1981, nr 11711. (HONY)

NJ 1982, 221 (werkkracht overledene)

RvdW 1981, nr 88.

ESSENTIE

Vordering van minderjarige kinderen tot schadevergoeding tegen degene door wiens schuld hun moeder als gevolg van een verkeersongeval is overleden.

Vraag of werkkracht van de omgekomen ouder bij de dagelijkse verzorging en opvoeding van de kinderen kan worden aangemerkt als arbeid waardoor zij plachten te worden onderhouden. Vraag of de aanspraak van de kinderen op schadevergoeding mede wordt beïnvloed door de wijze waarop de vader aan zijn verplichtingen jegens hen voldoet en door de omstandigheid dat de vader ten gevolge van overlijden van de moeder van alimentatieplicht jegens haar is bevrijd.

Onjuist is de opvatting dat, waar art. 1406 BW spreekt van het door de arbeid van de nedergeslagene plegen te worden onderhouden, daaronder niet mag worden begrepen de inbreng van de werkkracht van de omgekomen ouder bij de dagelijkse verzorging en opvoeding van de kinderen die uit hoofde van dat artikel schadevergoeding vorderen. Uitgaven die nodig zijn geworden door het wegvallen van de inbreng van werkkracht van de overleden moeder bij de dagelijkse verzorging en opvoeding van de achtergebleven minderjarige kinderen, vormen een schade die in beginsel voor vergoeding op grond van art. 1406 in aanmerking komt. Dit geldt ongeacht in welke situatie deze kinderen na het overlijden van hun moeder overigens komen te verkeren dankzij de wijze waarop de vader aan zijn verplichtingen jegens hen voldoet,

en ongeacht of de vader door het overlijden van de moeder van een alimentatieplicht jegens haar wordt bevrijd. Een andere opvatting, zoals die waarvan in het cassatiemiddel wordt uitgegaan, doet geen recht wedervaren aan het karakter van de verbintenis tot schadevergoeding ter zake van onrechtmatige daad, waarop art. 1406 BW betrekking heeft, welke verbintenis niet op een lijn mag worden gesteld met de alimentatieverplichtingen van het familierecht.

HOGE RAAD 4 november 1983, nr. 12112 Schipper/Baumans)
(gevolgen adoptie) NJ 1984, 786 (RvdW 1983, 188

ESSENTIE

Onrechtmatige daad. Vordering uit art. 1406 BW van kind van verkeersslachtoffer voor de periode nadat dat kind door een echtpaar is geadopteerd.

De strekking van art. 1406 - voor zover hier van belang - is om de aansprakelijkheid wegens het veroorzaken van de dood van een ander te beperken tot een nauwe kring van nabestaanden, waaronder de kinderen van de overledene, voor zover die nabestaanden door de arbeid van de overledene plegen te worden onderhouden. Daarmee strookt dat deze aansprakelijkheid eindigt als het kind naderhand wordt geadopteerd en het aldus de staat van wettig kind van de adoptie ouders verkrijgt, terwijl de familierechtelijke betrekkingen met zijn overleden natuurlijke ouder ophouden te bestaan.

HOF 's-GRAVENHAGE 24 april 1986
VR 1988, 122

ESSENTIE

Behoeftigheidsvereiste; schade in de zin van art. 1406 BW.

Dochter van 19 verdient f 16 756 bruto per jaar t.t.v. overlijden ouders. Vader had consumptief jaarinkomen van ongeveer f 31 500 per jaar. Dochter geen vordering ex art. 1406 BW omdat aan het behoeftigheids criterium niet is voldaan. Zij was in staat overeenkomstig haar maatschappelijke stand in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Minderjarige zoon wordt door grootouders in huis genomen. Schade moet in beginsel concreet worden berekend. Niet gebleken dat het wegvallen van de inbreng van de werkkraft van de overleden moeder de grootouders heeft genoodzaakt tot het maken van kosten. Zoon geen vordering ex art. 1406 BW.

HOGE RAAD 21 februari 1992, nr. 14480 (REINDERS) (vaste lasten-arrest)
NJ 1992, 339

RvdW 1992, 62

ESSENTIE

Art. 1406 BW (oud). Schade nabestaanden; toerekening vaste lasten van de gezinshuishouding. Voordeelstoerekening aan weduwe in verband met gezinstoeslag ex art. 19 lid 2 (oud) Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW). Methode van schadetoerekening aan weduwe, resp. kinderen.

Krachtens art. 1406 heeft ieder van de nabestaanden een zelfstandige vordering tot vergoeding van de schade die hij zelf lijdt door het derven van levensonderhoud tengevolge van de dood van degene door wiens arbeid hij werd onderhouden, voor zover hij deze vergoeding, gezien de financiële omstandigheden en de stand waarin hij leeft, behoeft (HR 28 febr. 1986, NJ 1987, 100). Het verschaffen van de voorzieningen waarop vaste lasten als de onderhavige (woonlasten, energiekosten, enz.) betrekking hebben, behoort tot het levensonderhoud dat als gevolg van het overlijden wordt gedeerd door ieder van de nabestaanden.

Bij het bepalen van de door de nabestaanden geleden schade behoort derhalve aan ieder hunner een gedeelte van die lasten te worden toegerekend.

De omstandigheid dat de overblijvende ouder het verschaffen van de bedoelde voorzieningen op zich pleegt te nemen, brengt niet mee dat de kinderen te dier zake geen aanspraak meer geldend kunnen maken tegen degene die krachtens art. 1406 tot vergoeding van hun schade verplicht is. De wijze waarop de overblijvende ouder aan de op deze rustende onderhoudsverplichtingen jegens de kinderen voldoet, behoort buiten beschouwing te blijven bij het vaststellen van de schade (vgl. HR 5 juni 1981, NJ 1982, 221).

Geen invloed van de gezinstoeslag, begrepen in het ingevolge art. 19 lid 2 (oud) AWW te ontvangen weduwenpensioen (HR 28 febr. 1986, NJ 1987, 100).

Bij toerekening vaste lasten aan de kinderen dient uitgangspunt te zijn dat het in gevallen als het onderhavige doorgaans niet tot een juist resultaat leidt de vaste lasten in gelijke delen aan de weduwe en elk der kinderen toe te rekenen. Verdeelsleutel afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval, maar in ieder geval zal moeten worden gelet op de mate waarin enerzijds de weduwe, anderzijds elk der kinderen behoefte heeft aan de voorzieningen waarop de vaste lasten betrekking hebben. Het aandeel van de weduwe in de woonlasten te stellen op tweemaal het aandeel van een kind, tenzij er bijzondere omstandigheden zijn die aanleiding geven tot een andere verdeling.

(HOGE RAAD 29 april 1994, nr. 15302 REGRES) (stiefkinderen)

RvdW 1994, 105 ZIE OOK RVDW 1994/105 c
NJ 1995, 609

ESSENTIE

Verhaalswet ongevallen ambtenaren (VOA). Ontvankelijkheid in cassatie; subjectieve cumulatie. Uitgangspunten bij berekening van verhaal van pensioen- en overlijdensuitkeringen. Buitengerechtigde kosten. Hertrouwkansen weduwe. Ook stiefkinderen zijn kinderen in de zin van art. 1406 BW (oud).

Het enkele feit dat zelfstandige vorderingen, elk met een eigen, van die van de ander onafhankelijke grondslag, bij één dagvaarding zijn ingesteld brengt niet mee dat partij A, resp. partij B over en weer partij zijn geworden in het door de ander bij cassatiedagvaarding aangespannen geding.

Herhaling rechtsoverwegingen 4.1, 4.3 en 5 van HR 18 febr. 1994, NJ 1995, 607.

Door te oordelen dat, gezien de bijzonderheden van het gegeven geval, een redelijke verwachting bestond dat de nedergeslagene, ware hij in leven gebleven, te zijner tijd waarschijnlijk "met VUT" zou zijn gegaan, heeft het hof geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting (HR 19 nov. 1943, NJ 1944, 21).

Nu de aansprakelijkheid op grond van art. 1406 BW (oud) eindigt op het tijdstip waarop de weduwe hertrouwt (HR 13 dec. 1985, NJ 1986, 246) moet in een geval als dit in het kader van de berekening van het civiele plafond de vraag worden beantwoord of zodanig hertrouwen, naar een redelijke verwachting, zo waarschijnlijk is te achten dat daarvan voor die berekening valt uit te gaan.

De strekking van art. 1406 BW (oud) in verband met de reeds vóór 1 jan. 1992 bestaande rechtsopvattingen brengt mee aan te nemen dat ook onder het toen geldende recht stiefkinderen die tot het gezin van de "nedergeslagene" behoorden en door hem plachten te worden onderhouden, deel uitmaakten van de "nauwe kring van nabestaanden" die - ingevolge genoemde wetsbepaling - gerechtigd was tot schadevergoeding jegens degene die wegens de dood van de "nedergeslagene" aansprakelijk is. *

Rechtbank Assen 17-12-2002 en 3-09-2003

Zaaknummer 29883 (ongepubliceerd)

Ongeval uit 1992 waarbij een alleenstaande moeder komt te overlijden en haar 2 jarige zoon na het ongeval wordt opgenomen in het gezin van haar zus. De zus wordt na het ongeval als voogdes benoemd door de rechtbank in 1993.

Naar het oordeel van de rechtbank dient geen rekening te worden gehouden met de vaste lasten zoals deze voor het ongeval bestonden. Het kind is na het ongeval deel gaan uitmaken van het gezin van de zus. De vaste lasten van voor het overlijden bestaan niet meer en de vaste lasten van het gezin van de zus zij door de komst van het kind niet dan wel nauwelijks gestegen.

De rechtbank is van oordeel dat de behoefte van het kind dient te worden vastgesteld aan de hand van de Nibud-normen zoals deze ook in alimentatieberekeningen worden gehanteerd teneinde het benodigd bedrag voor levensonderhoud vast te stellen. Op het aldus vastgestelde bedrag dienen vervolgens alle uitkeringen en eventuele pensioenen die het kind ontvangt i.v.m. het overlijden van zijn moeder, dan wel heeft ontvangen, alsmede de extra kinderbijslag vanwege het feit dat het kind thans het 2e kind is, in mindering te worden gebracht.

Voor wat betreft de looptijd refereert de rechtbank aan art 1:108 BW (18 jaar) en art. 1:395a BW (21 jaar). Er worden 2 berekeningen gemaakt door de benoemde deskundige (NRL), waarna bleek dat er geen schade was, maar een overschot.

Tegen deze zaak is beroep aangetekend, waarvan de uitslag nog niet bekend is. (18-12-2003). Uiteindelijk is de zaak geschikt voordat de beroepsrechter uitspraak deed.

Hoge Raad 11 juli 2008 (Bakkum/Achmea)

BC9365 C07/010HR Rechtspraak.nl .

overlijdensschade: kosten huishoudelijk hulp, concreet of abstract. geen rekening houden met nieuwe partner.

Moeder overleden, vader en jonge kinderen (4+7) achtergebleven. Vader twee jaar na ongeval hertrouwd. Vergoeding kosten huishoudelijke hulp voor de kinderen tot hun meerderjarigheid. De Hoge Raad oordeelt dat het behoeftigheids criterium ook geldt voor het geval waarin de overledene in het levensonderhoud bijdroeg door het doen van de gemeenschappelijke huishouding (art. 6:108 lid 1, aanhef en onder d, BW).

Concreet is uitgangspunt

In een geval als het onderhavige, waarin een van de ouders in een gezin met kinderen door een ongeval is overleden, zal derhalve het antwoord op de vraag of en in hoeverre de kinderen behoefte hebben aan een vergoeding ter zake van gedeerd levensonderhoud voor zover dat bestond in het doen van de gemeenschappelijke huishouding door de overleden ouder, afhankelijk zijn van de concrete omstandigheden waarin zij verkeren, zoals hun leeftijd, de

verdere gezinssamenstelling, de aard van de (huishoudelijke) werkzaamheden van de overledene waarin na diens overlijden op andere wijze moet worden voorzien, en de financiële positie waarin de kinderen na het overlijden van de ouder verkeren

Deels abstract

Voor een deels objectieve benadering als zojuist bedoeld bestaat te meer aanleiding omdat het hier gaat om de begroting van (grotendeels) nog niet ingetreden schade (art. 6:105 BW). Gelet op deze aard van de schadepost, maar ook om mogelijk te maken dat zo spoedig mogelijk na het ongeval in overleg tussen de aansprakelijke partij en de benadeelden een passende vergoeding voor deze vorm van gedeerd levensonderhoud kan worden vastgesteld, ligt het voor de hand om bij de vaststelling van de behoefte van de kinderen aan een voorziening voor vervangende huishoudelijke hulp uit te gaan van de na het ongeval bekende concrete omstandigheden waarin zij tot aan hun meerderjarigheid zullen verkeren, en daarbij geen rekening te houden met het antwoord op de vraag of reeds daadwerkelijk is voorzien in professionele huishoudelijke hulp dan wel of de mogelijkheid bestaat dat de overblijvende ouder in de toekomst gaat trouwen of samenwonen met een nieuwe partner die huishoudelijke taken in het gezin kan gaan verrichten.'

" Zo is voor de vraag of de nabestaande schade lijdt in de zin van art. 6:108 lid 1, aanhef en onder d, niet bepalend of ten tijde van de beslissing van de rechter daadwerkelijk kosten worden gemaakt voor huishoudelijke hulp (...) Voorts zal de omstandigheid dat de overblijvende ouder met een nieuwe partner trouwt of gaat samenleven, niet in aanmerking mogen worden genomen bij de vaststelling van hetgeen de kinderen behoeven, omdat zulks tot het onredelijke resultaat zou leiden dat de onderhoudslast van de kinderen in zoverre wordt gelegd op die nieuwe partner in plaats van op de aansprakelijke persoon."

Rechtbank Zwolle-Lelystad 25 november 2009

<http://www.pivkennisnet.nl/Smartsite.shtml?id=1&goto=760744>

Ongepubliceerd Rb: 146737 /HA ZA 08-761

overlijdensschade: latrelatie geen gezinsverband; begrafenis kosten, affectieschade en BGK afgewezen

Overlijdensschade. Eiseres, die latrelatie had met overledene, vordert als wettelijk vertegenwoordiger van zoon vergoeding van diverse schadeposten. 1. Nota begrafenis kosten op naam van derde afgewezen. 2. Kosten notaris voor afwikkeling boedel: geen kosten in de zin van art. 6:108 lid 2; subsidiair: deze kosten vallen te verrekenen met een opkomend voordeel, namelijk de (rente over de) erfenis die zoon ontvangen heeft. 3. **Latrelatie: (niet-erkende) zoon van eiseres en overledene woonde bij moeder; geen sprake van samenwonen in gezinsverband.** 4. Immateriële schade afgewezen: wet voorziet niet in recht op affectieschade afgewezen. 5. BGK: nu geen sprake is van verhaalbare schade, worden BGK afgewezen met uitzondering van kosten die betrekking hebben op vaststelling aansprakelijkheid toegewezen.

Rechtbank Rotterdam 18 april 2012

Rb: overlijdensschade kind: invloed nieuwe partner, vaste lasten, eigen inkomen
BW4682 | 371250 / HA ZA 11-240

Overlijdensschade, schade kind. 1. Feit dat eiseres inmiddels een nieuwe partner en kinderen heeft, dat woning is verkocht en dat gezin is verhuisd, zijn allemaal omstandigheden waarvan de rechtbank abstraheert. 2. Uitkeringen uit sommenverzekeringen alleen in mindering indien niet bestemd om leven nabestaanden dragelijker te maken. 3. Vaste lasten. In welke mate een toename van het inkomen in de loop van de tijd tot een stijging van de vaste lasten zal leiden, wil rechtbank laten onderzoeken door deskundige op basis van onderzoekscijfers. Uiteindelijk

komt het neer op de redelijke verwachting. 4. Auto van de zaak valt onder vaste lasten; tweede auto is variabele last. 5. **Looptijd: tot 23 jarige leeftijd kind.** (vervolg)

2 auto's: geen vaste lasten 2e auto:

Indien in een gezin echter reeds meerdere auto's aanwezig zijn, ligt het in de rede om aan te nemen dat de totale vervoerskosten ten dele een vast, maar voor een belangrijk deel ook een variabel karakter hebben. De kosten van het bezit en gebruik van één auto kan grotendeels onafhankelijk zijn van het aantal gezinsleden. Indien echter twee auto's aanwezig zijn in een gezin bestaande uit twee volwassenen en een kind, is aannemelijk dat de totale aan het bezit en gebruik van die auto's verbonden vervoerskosten in de situatie zonder ongeval in belangrijke mate samenhangen met het aantal gezinsleden. Indien een van de partners overlijdt, zal er in het gezin nog slechts behoefte zal zijn aan één auto.

Rechtbank Rotterdam 17 december 2014

C/10/450355 / HA RK 14-361

<http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBROT:2014:10051&keyword=2014%3a10051>

Deelgeschil overlijdensschade. Gederfd levensonderhoud van kinderen in geld en in natura na gelijktijdig overlijden beide ouders. Abstraheren van concrete omstandigheden

Beide ouders zijn overleden. Zij hebben twee minderjarige kinderen achtergelaten. De kinderen zijn opgenomen in het gezin van hun tante (de voogdes) en haar echtgenoot. Voor de berekening van het door de kinderen gederfd levensonderhoud in de vorm van verlies van financieel onderhoud dient als uitgangspunt te worden genomen dat zij in het ouderlijk huis zouden zijn blijven wonen.

Gederfd levensonderhoud in natura (art. 6:108 lid 1 aanhef en onder d BW)
Het begrip huishoudelijke hulp omvat in dit kader niet alleen het verrichten van huishoudelijke taken, maar ook taken in het kader van de verzorging en opvoeding van de kinderen.
Er dient te worden geabstraheerd van de concrete omstandigheden waarin de kinderen zich na het overlijden van hun ouders bevinden.

Het voert echter te ver om daarbij als uitgangspunt te nemen dat de kinderen na het overlijden van hun ouders in het ouderlijk huis zouden zijn gebleven met uitsluitend professionele dienstverleners. Dat is – gelet op de leeftijd van de kinderen – immers geen reëel uitgangspunt, omdat daarmee hun belang bij een liefdevolle en stabiele omgeving niet zou zijn gediend. Dus dient als uitgangspunt te worden genomen dat de voogden met hun gezin, in het ouderlijk huis van de kinderen zouden zijn getrokken.

Voor de berekening van het door de kinderen gederfd levensonderhoud in de vorm van verlies van onderhoud in natura dient als uitgangspunt te worden genomen dat zij in het ouderlijk huis zouden zijn blijven wonen en de voogden met hun gezin daar zouden zijn ingetrokken.

Uit het vorenstaande volgt dat de extra tijd die de voogden vanaf de opname van de kinderen in hun gezin aan de gemeenschappelijk huishouding dienen te besteden, vergoed dient te worden op basis van bespaarde kosten van vervangende professionele hulp.

Over het aantal uren nu en in de toekomst kan geen uitspraak worden gedaan, omdat het debat tussen partijen niet daarover is gegaan. Volstaan wordt derhalve met de opmerking dat rekening dient te worden gehouden met de concrete omstandigheden en de redelijkerwijs te verwachten inbreng die de kinderen in de gemeenschappelijke huishouding, gelet op hun

leeftijd en de welstand in het ouderlijk gezin, zouden hebben gehad indien hun ouders niet zouden zijn overleden.

<http://dirkzwagerasv.nl/2015/01/14/overlijdensschade-hoe-de-overlijdensschade-te-berekenen-als-het-kind-de-kinderen-na-een-ongeval-alleen-achterblijven/>

Overlijdensschade; hoe de overlijdensschade te berekenen als het kind/de kinderen na een ongeval alleen achterblijven?

Gep plaatst door: René Wildenburg op 14 januari 2015 thema(s): Aansprakelijkheid algemeen, Jurisprudentie, Schade(omvang), Wet- en regelgeving

Inleiding: een voorbeeld uit de praktijk

Het is denk ik al ruim tien jaar geleden dat een verzekeraar mij vroeg haar belangen alsmede die van haar verzekerde te behartigen in een opmerkelijke zaak. Een jonge puber had aan het begin van dat kalenderjaar zijn moeder verloren als gevolg van een natuurlijke dood en verloor aan het eind van datzelfde kalenderjaar zijn vader als gevolg van een arbeidsongeval. De puber was vervolgens opgenomen bij zijn oom en tante die hun eigen kinderen – aangezien zij gingen studeren en samenwonen – al eerder het huis uit zien gaan.

Kortom, de al wat oudere oom en tante hadden er opeens een puberende kostganger bijgekregen.

De aansprakelijkheid van de werkgever ex [artikel 7:658 BW](#) en daarmee de schadevergoedingsverplichting ex [artikel 6:108 BW](#) was in deze kwestie al snel gegeven. Waar het in deze kwestie – inmiddels was er gedagvaard voor toen nog de kantonrechter Schiedam – om ging was hoe de overlijdensschade van het achterblijvende kind ex [artikel 6:108 BW](#) te berekenen.

De oom en tante vorderden – kort gezegd – alle uitgaven die zij al hadden gedaan en nog moesten gaan doen ten behoeve van de opvoeding en verzorging van de jongen. Er werd onder andere gewezen op de aanschaf van een bed, spelcomputer, voetbalkleding, voedsel, uitgaanskleding, hobby's etc.

De verzekeraar wist – gezien ook de weinig duidelijke tekst van [artikel 6:108 BW](#) – eigenlijk niet wat te doen en vroeg mij om advies. Ik wist het eerlijk gezegd eigenlijk ook niet en zocht wat in de literatuur en jurisprudentie. Daar trof ik geen soortgelijke casus aan. Opmerkelijk omdat het toch wel vaker voorkomt – is het als ouder niet allemaal ons angstbeeld en treffen wij daar bij leven alvast niet een voorziening voor in die zin dat wordt vastgelegd wie er voor de achterblijvende kinderen gaat zorgen – dat door een ongeval beide ouders om het leven komen en het kind/de kinderen bij een oom en tante gaan wonen. Zouden die dan alle kosten voor eigen rekening nemen? Geïnspireerd door het Wrongfull Birth-arrest (HR 18 maart 2005, [ECLI:NL:HR:2005:AR5213](#)) heb ik betoogd dat niet alle uitgaven voor vergoeding in aanmerking komen nu moet worden gezien in hoeverre het gezinsbudget werd aangetast door de extra kostganger. Dit is dan de schade. Dit mede ook gezien het feit dat [artikel 6:108 BW](#) een alimentatief karakter heeft en niet het karakter heeft van een volledige schadevergoeding.

Zoals in voornoemd arrest ook bekeken heb ik aansluiting gezocht bij [de NIBUD-normen](#). Die laten precies zien wat de kosten zijn van een eenpersoonshuishouden, een tweepersoonshuishouden en een huishouden dat bestaat uit drie personen etc. Dit dan uitgaande van een bepaald inkomensniveau.

Een eenpersoonshuishouden is relatief duurder dan een meerpersoonshuishouden. Dit komt omdat er in redelijkheid bijvoorbeeld ook geen voordeelverpakkingen gekocht kunnen worden. Bovendien worden door een eenpersoonshuishouden de vaste lasten geheel en al door één persoon opgehoest.

Kortom, de schade in deze kwestie was volgens mij het verschil tussen het tweepersoonshuishouden dat er was en het nieuwe driepersoonshuishouden. En dat bedrag – gekapitaliseerd en wel – tot het einde van de looptijd (de datum dat in alle redelijkheid verwacht kon worden dat de extra kostganger het huis van oom en tante zou verlaten om op zichzelf te gaan wonen). De kantonrechter had op de zitting het ei van Columbus gevonden. We gaan een rekenkundige een berekening laten maken. Dat was zijn oplossing. Hoe teleurgesteld was deze kantonrechter vervolgens toen partijen aangaven dat er allerlei berekeningen konden worden gemaakt, maar dat er dan toch eerst uitgangspunten aan de rekenaar moesten worden verstrekt. En op dat punt waren partijen het juist niet eens. Daarover moest de kantonrechter beslissen. En dus niet de rekenkundige.

Uiteindelijk – het duurde na de zitting in mijn beleving nog wel een jaar – werd er door de kantonrechter een uitspraak gedaan. Hij sloot aan bij mijn benadering van de schade en op die wijze is de kwestie dan ook financieel afgewikkeld.

Later heb ik nog weleens over de kwestie nagedacht. Er zat volgens mij – zo realiseerde ik mij toen – toch wel een pijnpunt in de uitkomst. Immers, het gaat bij een overlijdensschade om de vordering van de nabestaande(n). Hier dus de jongen die bij zijn oom en tante ging wonen. Hij moet in zijn levensonderhoud kunnen voorzien. In de setting zoals die al was ten tijde van de procedure kon dat. Hij kon met de schade-uitkering oom en tante compenseren voor de extra uitgaven – conform de NIBUD-normen – die zij als gevolg van zijn komst in het gezin hadden te voldoen. Maar wat nu als de jongen zou gaan puberen en door oom en tante op een kamer in de stad werd geparkeerd. Dan zou hij er niet komen met de schadevergoeding die hem was toegekend. Immers, die was gebaseerd op een meerpersoonshuishouden en nu zou er dan een eenpersoonshuishouden ontstaan. Aldus zou de jongen tekortkomen. Dat past niet bij het karakter van artikel 6:108 BW. Men moet op grond van dat artikel na het overlijden als nabestaande(n) in het levensonderhoud kunnen voorzien.

De uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 17 december 2014

Recentelijk – op 17 december 2014 ([ECLI:NL:RBROT:2014:10051](#)) – heeft de rechtbank Rotterdam in een deelgeschilprocedure een beschikking gegeven in een soortgelijke kwestie als hiervoor aan de orde was. Beide ouders zijn als gevolg van een verkeersongeval overleden en de kinderen zijn achtergebleven. Die zijn vervolgens bij hun oom en tante in huis gaan wonen. De vraag in deze procedure was of bij berekening van de overlijdensschade van dit gegeven moest worden uitgegaan of van de hypothese dat de kinderen in de eigen woning van de ouders zouden zijn achtergebleven. Aldus een abstractie.

Beide – toch zeer ervaren – advocaten gaven in de procedure aan nog niet bekend te zijn met een casus als deze waarin de beide ouders waren overleden. Dat kwam dus overeen met mijn eerdere bevindingen.

De rechtbank koos voor de fictie. Reden: het zou zo kunnen zijn dat de kinderen op enig moment weer waren aangewezen op eigen huisvesting. Ze zouden er in financiële zin dan niet komen als de schadevergoeding was afgestemd op het delen van de kosten met de nieuwe verzorgers. Aldus de gedachtegang die bij mij opkwam toen ik later nog eens nadacht over mijn procedure waarover ik het hiervoor had.

Afrondend

Van belang is nog dat ook de tijdsbesteding die de familieleden die de kinderen in hun huis hebben opgenomen volgens de rechtbank voor vergoeding in aanmerking kwam. Dit is dus op geld waardeerbaar. De omvang daarvan was wel beperkt tot de kosten die anders zouden zijn gemaakt door een professioneel verzorger. In mijn zaak kwam dit aspect helemaal niet aan de orde. Niet zozeer denk ik omdat de advocaat van de puberende jongen en zijn oom en tante vergeten was dit te vorderen. Het is denk ik meer een teken van de tijd. Ook naastenliefde is tegenwoordig op geld te waarderen. Niet dat ik daar principieel op tegen ben, noch principieel voorstander van ben, maar opvallend is het wel. Zijn dit nu de ‘Amerikaanse toestanden’ die inmiddels toch hun weg hebben gevonden in ons schadevergoedingsrecht?

Rechtbank Den Haag 7 december 2016

ECLI:NL:RBDHA:2016:15321 Zaaknummer: C-09-502621-HA ZA 15-1434

Rb: gederfd levensonderhoud en shockschade toegewezen na doodsteken vader. Normering van het Nibud van kosten voor levensonderhoud voor uitwonende studenten.

De vader van eiseres (HBO-studente) is doodgestoken door de ex-echtgenoot van zijn nieuwe vriendin. Zij woonde bij haar vader en diens vriendin. 1. Eiseres vordert gederfd levensonderhoud (ex art. 6:108 BW) tot 2 ½ jaar na afstuderen. **De rechtbank beperkt de vordering tot een half jaar na afstuderen en knoopt aan bij de normering van het Nibud van kosten voor levensonderhoud voor uitwonende studenten. De stelling van benadeelde dat zij de leefomstandigheden waarin zij en haar vader verkeerden op kosten van gedaagde moet kunnen handhaven, honoreert de rechtbank niet.** 2. Begraveniskosten. De rechtbank acht een bedrag van € 13.307 niet buitensporig. 3. Shockschade. € 10.000,- wegens immateriële schade toegewezen (€ 25.000,- gevorderd). Eiseres is kort na de steekpartij geconfronteerd met het lichaam van haar overleden vader; zij heeft genoegzaam aangetoond dat sprake is van geestelijk letsel als gevolg van de confrontatie. Studievertraging door shockschade op basis van de Richtlijn van DLR toegewezen (HBO-opleiding; € 19.575).

